

UIC ČARNOGURSKÝ PRO BONO

9/2010

1. ŠPECIFICKÉ ŠTÁTNE ZÁRUKY

Európsky fond finančnej stability (European Financial Stability Facility, EFSF) alebo tzv. euroval predstavuje systém záruk jednotlivých členských štátov únie, Európskej komisie a Medzinárodného menového fondu. Fond vznikol v reakcii na nestabilitu, ktorú vyvolala grécka dlhová kríza. Výška účasti Slovenska v stabilizačnom mechanizme vychádza z výšky podielu SR v Európskej centrálnej banke a predstavuje sumu 4,37 mld. Eur. V prípade, že by sa niektorá z krajín dostala do ťažkostí, požiadala EFSF o poskytnutie potrebných finančných prostriedkov, za ktoré bude ručiť eurozóna. Mechanizmus poskytovania finančnej pomoci členským štátom eurozóny je zastrešený rámcovou zmluvou, v nadväznosti na ktorú bol v NR SR prijatý zákon o špecifických štátnych zárukách.

2. NOVELIZÁCIA TRESTNÉHO PORIADKU

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok posilnil v súdnom konaní kontradiktórne prvky. Zvýšenie kontradiktórnosti zdôraznilo význam a postavenie procesných strán, viedlo k posilneniu práv obhajoby a poškodeného na jednej strane, ale aj k posilneniu postavenia obžaloby, a najmä zodpovednosti prokurátora za veci predložené súdu. Prijatím zákona č. 224/2010 Z. z. boli vykonané také zmeny v Trestnom poriadku, ktoré si vyžiadali jeho ďalšiu novelizáciu.

3. NOVELA ZÁKONA O SLUŽBÁCH ZAMESTNANOSTI

Dňa 1. januára 2011 nadobudne účinnosť novela zákona o službách zamestnanosti. Novela reaguje na podnety aplikačnej praxe a zároveň vytvára legislatívne prostredie pre činnosti smerujúce k predchádzaniu povodní a pre riešenie dopadu povodní, v prípade ich vzniku, na občanov SR.

4. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMENY V SOCIÁLNO M POISTENÍ

Oblasť sociálnych vecí prechádza neustálymi zmenami. Prijatie predloženého návrhu novely zákona o sociálnom poistení a s ním i zákona o starobnom dôchodkovom sporení by prinieslo napríklad zmenu v definovaní základných pojmov, zmeny v oblasti vymeriavacích základov či automatické zaradovanie do II. piliera.

5. PRIPRAVUJE SA V NR SR - NOVELA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA

Do NR SR bol dňa 23. septembra 2010 doručený vládny návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov. Účelom návrhu je úprava pravidiel, ktoré by mali zabezpečiť hospodárne a transparentné nakladanie s verejnými prostriedkami a verejným majetkom.

6. PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMENY V OBLASTI OCHRANY VKLADOV

Základné krytie vkladateľov bolo ustanovené už smernicou Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES, vzhľadom na prebiehajúce finančné otrasy bolo však nutné jeho zlepšenie. Pripravovaný návrh novely zákona o ochrane vkladov upraví nielen hranicu minimálneho krytia v súlade s novelou horeuvedenej smernice, ale zmení i dĺžku výplatnej lehoty.

ŠPECIFICKÉ ŠTÁTNE ZÁRUKY

Dňa 15. júla 2010 podpísala Slovenská republika v Bratislave Rámcovú zmluvu EFSF (ďalej len „rámcová zmluva“), ktorá pre SR nadobudla platnosť dňa 30. septembra 2010. EFSF je skratka pre **European Financial Stability Facility**, t.j. Európsky fond finančnej stability, ktorý je súčasťou balíka opatrení, o ktorých rozhodla dňa 9. mája 2010 Rada ECOFIN-u. Finančná podpora bude členským štátom eurozóny poskytnutá prostredníctvom EFSF spolu s MMF a za podmienok podobných stabilizačným podporným pôžičkám poskytnutým členskými krajinami eurozóny Helénskej republiky.

EFSF má formu **société anonyme** (akciovej spoločnosti) so sídlom v Luxemburgu, ktorá je riadená Správnou radou s počtom členov zhodným s počtom akcionárov EFSF. **Rozhodnutia EFSF prijíma Správna rada kvalifikovanou väčšinou**, ktorá predstavuje 2/3 prítomných členov a súčasne aspoň 80 % hlasov vážených upísaným kapitálom, okrem prípadov, v ktorých sa vyžaduje jednohlasné stanovisko (predovšetkým rozhodnutie o poskytnutí úveru členskému štátu eurozóny).

EFSF bol založený dňa 7. júna 2010 s cieľom poskytovať členským štátom eurozóny počas obmedzeného časového obdobia **stabilizačnú podporu vo forme zmlúv o pôžičkách** (ďalej len „zmluvy o pôžičke“) a **úverov** (ďalej len „úvery“) poskytnutých podľa zmlúv o pôžičkách v sume do 440 miliárd Eur. Dostupnosť takýchto zmlúv o pôžičke bude podmienená podpísaním **Memoranda o porozumení** (ďalej len „MoP“) medzi členským štátom eurozóny, ktorý o úvery požiada, a Európskou komisiou konajúcou v mene členských štátov eurozóny. Vo vzťahu ku každej zmluve o pôžičke bude **prijímajúci členský štát** eurozóny označovaný ako dlžník.

dohôd (ďalej len „nástroje financovania“), ktoré sú **podporené neodvolateľnými a bezpodmienečnými zárukami** (ďalej len „záruka“) členských štátov eurozóny, ktoré budú vystupovať ako ručiteľia vo vzťahu k nástrojom financovania podľa ustanovení rámcovej zmluvy. **Ručiteľmi nástrojov financovania** (ďalej len „ručiteľia“) budú **všetky členské štáty** eurozóny. Výnimku z uvedeného predstavujú len tie členské štáty eurozóny, ktoré sú alebo sa stali odstupujúcimi ručiteľmi podľa ustanovení článku 2(7) rámcovej zmluvy pred vydaním takýchto nástrojov financovania.

Záruky neodvolateľne a bezpodmienečne zabezpečujú včasné vyplatenie plánovaných platieb úrokov a istiny splatných z nástrojov financovania vydaných EFSF. **Závazok každého ručiteľa poskytnúť záruku je neodvolateľný, pevný a záväzný.**

V prípade, že členský štát požiada o pomoc na základe mechanizmu dohodnutého v úverovej zmluve, EFSF uskutoční emisiu dlhopisov, prostredníctvom ktorých získa peňažné prostriedky na poskytnutie návratnej pôžičky danému štátu. **Mechanizmus krytia** prostriedkov určených na splácanie dlhopisov vydaných EFSF prostredníctvom záruk je zastrešený rámcovou zmluvou. Existujúci **zákon č. 386/2002 Z. z.** o štátnom dlhu a štátnych zárukách neumožňuje Slovenskej republike poskytnúť a realizovať špecifické štátne záruky v termínoch a spôsobom určeným v rámcovej zmluve. Z uvedeného dôvodu bol NR SR **prijatý zákon č. 381/2010 Z. z.** o špecifických štátnych zárukách, ktorý nadobudol **účinnosť dňa 30. septembra 2010**. Uvedený zákon **upravuje (1)** poskytovanie špecifických štátnych záruk Slovenskou republikou v súvislosti s jej účasťou v Európskom fonde finančnej stability a **(2)** správu a financovanie poskytnutých špecifických štátnych záruk.

Financovanie a správu majetkovej účasti SR v EFSF vykonáva **Ministerstvo financií SR** (ďalej len „ministerstvo“).

Nástroje financovania

EFSF bude **úvery financovať** vydávaním alebo vstupovaním do **dlhopisov, poukázok, komerčných cenných papierov, dlhových cenných papierov** alebo prostredníctvom iných finančných

V zmysle **ust. § 3** zákona sa špecifické štátne záruky poskytujú veriteľom na základe žiadosti dlžníka o finančnú stabilizačnú pomoc, schválenej ručiteľmi v súlade s podmienkami rámcovej zmluvy.

REALIZÁCIA ZÁRUK

Realizáciu špecifických štátnych záruk upravuje **ust. § 6** zákona, podľa ktorého ministerstvo realizuje špecifické štátne záruky v súlade s rámcovou zmluvou na základe (1) žiadosti spoločnosti o realizáciu špecifickej štátnej záruky, (2) žiadosti zástupcu veriteľov o realizáciu špecifickej štátnej záruky alebo (3) žiadosti o realizáciu špecifickej štátnej záruky zo strany akejkoľvek fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá je zmluvnou stranou v nástroji financovania.

V prípade, ak sa členský štát eurozóny dostane do takých finančných problémov, že požiadava o stabilizačný podporný úver EFSF, môže písomnou požiadavkou spolu s podpornými materiálmi uspokojivými pre ostatných ručiteľov požiadať ostatných ručiteľov (s kópiou pre Komisiu a predsedu Pracovnej skupiny Eurogroup), aby súhlasili, že takýto štát sa nebude ďalej zúčastňovať vydávania záruk ako ručiteľ pre akékoľvek ďalšie dlhové emisie EFSF.

Omeškanie V prípade, ak členský štát, ktorý je dlžníkom EFSF, nedokáže včas splácať pôžičku a z uvedeného dôvodu nebude mať EFSF dostatok vlastných prostriedkov na splácanie vlastných dlhových nástrojov, požiadava členské štáty o realizáciu záruk, a to až do výšky 120 % svojho základného podielu na celkovej výške záruk. V prípade, že ani následne nebude EFSF disponovať dostatkom prostriedkov, použije svoju hotovostnú rezervu. Z rámcovej zmluvy vyplýva, že pokiaľ sa ručiteľovi nepodarí zrealizovať platbu, ktorá je oprávnená a splatná v zmysle záruky

a ako dôsledok realizuje EFSF výber hotovostnej rezervy na pokrytie nedostatku finančných zdrojov, ako sme uviedli vyššie, potom uvedený ručiteľ bude povinný uhradiť EFSF príslušnú sumu spolu s úrokom z danej sumy vo výške úrokovej sadzby mesačného EURIBOR-u + 500 bázických bodov. EURIBOR predstavuje medzibankovú referenčnú sadzbu v rámci hospodárskej a menovej únie, ktorá bola zavedená v roku 1999.

V nadväznosti na horeuvedené bola do **ust. § 6 ods. 3** zákona o špecifických štátnych zárukách premietnutá povinnosť ministerstva uhradiť na základe písomnej žiadosti zo strany EFSF záväzok SR s príslušným úrokom v prípade, ak sa omešká s platbou EFSF a EFSF bude z uvedeného dôvodu nútená použiť na jej krytie hotovostnú rezervu. Ak bude musieť pokryť záväzok Slovenskej republiky iný členský štát, bude Slovenská republika povinná odškodniť takýto štát a uhradiť mu aj predmetný úrok z omeškania.

Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu, EFSF nemá žiaden mechanizmus, ktorý by pokryl zvýšené náklady Slovenskej republiky na poskytnutie špecifických štátnych záruk. Rámcová zmluva síce umožňuje požiadať v prípade finančných ťažkostí o odstúpenie budúcich špecifických štátnych rezerv, avšak uvedené je možné len v prípade, ak sa SR sama stane príjemcom pomoci podľa rámcovej zmluvy alebo iného ekvivalentného mechanizmu.

Zákon o špecifických štátnych zárukách vytvára legislatívne podmienky pre poskytnutie a realizáciu špecifických štátnych záruk, keďže zákon o štátnom dlhu a štátnych zárukách, ako sme už uviedli, neumožňoval postupovať v zmysle rámcovej zmluvy. Účinnosť zákona nastala vyhlásením v Zbierke zákonov SR dňa 30. septembra 2010.

NOVELIZÁCIA TRESTNÉHO PORIADKU

Zákon č. 301/2005 Z. z. **Trestný poriadok** v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) bol s účinnosťou odo dňa 1. septembra 2010 v rámci sprievodnej novelizácie **zmenený zákonom č. 224/2010 Z. z.**, ktorý mení a dopĺňa Trestný zákon (ďalej len „pôvodná novela“). Uvedený zákon mal priniesť výrazné zmeny v **ust. § 241 ods. 1 písm. f)** a **ust. § 244 ods. 1 písm. h)**.

Podľa pôvodnej právnej úpravy mohol samosudca v rámci preskúmania obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi za podmienky, že zistil **závažné procesné chyby**, najmä porušenie práva na obhajobu. Podobne mohol postupovať súd pri predbežnom prejednaní obžaloby. Zákonom č. 224/2010 Z. z. boli horeuvedené **podmienky rozšírené** tak, že k odmietnutiu a vráteniu veci podľa ust. § 241 a § 244 Trestného poriadku mohlo dôjsť nielen v dôsledku zistenia závažných procesných chýb, ale aj v tom prípade, ak **neboli zadovážené a predložené dôkazy**, ktoré sú pre rozhodnutie súdu podstatné a ktoré zabezpečené a predložené mohli a mali byť.

Zásady trestného konania

Uvedené rozšírenie malo umožniť aplikovanie zásady vyjadrenej v ust. § 2 ods. 10 a 11 Trestného poriadku. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 224/2010 Z. z. sa tak súdom malo umožniť **rozhodovať spravodlivo**. V zmysle **ust. § 2 ods. 10** Trestného poriadku postupujú orgány činné v trestnom konaní tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. **Dôkazy obstarávajú orgány z úradnej povinnosti**. Právo obstarávať dôkazy majú aj obe strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili **súdu spravodlivé rozhodnutie**. V zmysle ods. 11 uvedeného ustanovenia môže súd vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhlí. Spornosť pred-

metnej novelizácie vznikla už v samotnom odôvodnení horeuvedenými ustanoveniami § 2. Ako sme uviedli, orgány činné v trestnom konaní obstarávajú dôkazy z úradnej povinnosti, dôkazy môžu obstarávať aj strany a súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré strany nenavrhlí.

Na uvedené sa odvoláva aj dôvodová správa k poslednej novele Trestného poriadku, t.j. k **zákonu č. 346/2010 Z. z.** Predmetný zákon je reakciou na novelu realizovanú prostredníctvom zákona č. 224/2010 Z. z. a nadobudol účinnosť v ten istý deň ako pôvodná novela, t.j. **dňa 1. septembra 2010**. Zákonodarca tým zabránil uskutočniť zmeny podľa pôvodnej novely a vrátil stav do podoby pred ňou. Pôvodná novela predstavovala legislatívne zmeny, ktoré nespádali do koncepcie Trestného poriadku s posilnenými kontradiktórnymi prvkami. Je možné dôvodne predpokladať, že zmeny v zmysle pôvodnej novely by priniesli **neodôvodnené posilnenie významu prípravného konania**, počas ktorého by sa malo vykonať **rozsiahle dokazovanie**. Takéto zmeny by nezodpovedali predbežnému charakteru prípravného konania, v rámci ktorého by mal byť zistený skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, pričom rozhodujúce dokazovanie sa má uskutočniť v súdnom konaní. Povinnosť zistiť skutkový stav bez zbytočných pochybností vyplýva orgánom činným v trestnom konaní už priamo z ust. § 2 ods. 10 Trestného poriadku.

Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 346/2010 Z. z. by uvedené zmeny v ust. § 241 a 244 **nezodpovedali** proklamovanej **nutnosti zrýchlenia** a zefektívnenia trestného konania, pretože by priniesli skôr predĺženie dokazovania v rámci prípravného konania. Výsledkom aplikovania predmetných zmien by bol faktický návrat dokazovania v trestnom konaní k stavu podľa predchádzajúceho Trestného poriadku, t.j. zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom v znení neskorších predpisov.

Ako sme už uviedli vyššie, vplyvom prijatia zákona č. 346/2010 Z. z. uplatnením

Novelizácia zákonom č. 346/2010 Z. z.

zásady lex posterior derogat lex priori bol zachovaný stav bez zmien, ktoré mali byť realizované zákonom č. 224/2010 Z. z. Preto v súčasnosti zostáva platné, že v rámci preskúmania samosudcom možno obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou

hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov odmietnuť a vrátiť vec prokurátorovi za jedinej podmienky, a to že zistil **závažné procesné chyby**, najmä porušenie práva na obhajobu. Podobne súd postupuje pri predbežnom prejednaní obžaloby.

NOVELA ZÁKONA O SLUŽBÁCH ZAMESTNANOSTI

Zákon č. 373/2010 Z. z. (ďalej len „novela“ alebo „novela zákona“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“), rieši viaceré problémy, ktoré nastali v oblasti aktívnej politiky trhu práce. Sú to najmä problémy týkajúce sa financovania aktívnych opatrení na trhu práce a ochrany finančných prostriedkov vyčlenených na ich financovanie.

Nový príspevok

Vložením nového § 50j do zákona o službách zamestnanosti sa zaviedlo nové aktívne opatrenie na trhu práce - **príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie**. Zavedenie uvedeného príspevku vyplývalo z potreby riešenia následkov povodní na území SR. Na poskytnutie príspevku má **nárok (1) obec alebo samosprávny kraj, (2) právnická osoba, ktorej zakladateľom alebo zriaďovateľom je obec alebo samosprávny kraj, (3) právnická osoba, ktorá je správcom vodohospodársky významných vodných tokov alebo správcom drobných vodných tokov a jej vnútorné organizačné jednotky, alebo (4) právnická osoba založená štátom, ktorá je správcom odvodňovacích systémov vo vlastníctve štátu.**

Príspevok sa poskytuje na (1) realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami, alebo (2) riešenie následkov mimoriadnej situácie. Podmienkou nároku na príspevok je vytvorenie pracovného miesta, na ktoré je do pracovného pomeru prijatý uchádzač o zamestnanie, ktorý je vedený v evidencii uchádzačov

o zamestnanie najmenej tri mesiace. Pracovný pomer musí byť súčasne dohodnutý v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času a na druh prác, ktoré súvisia s realizáciou opatrení na ochranu pred povodňami alebo s riešením následkov mimoriadnej situácie. Príspevok sa poskytuje mesačne počas najviac **šiestich kalendárnych mesiacov vo výške 95 % z celkovej ceny práce** zamestnanca, najviac však vo výške celkovej ceny práce vypočítanej zo sumy dvojnásobku životného minima poskytovaného jednej plnoletej fyzickej osobe podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime platnej k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa príspevok poskytuje.

Obce a samosprávne kraje majú tiež nárok na **jednorazový príspevok** na úhradu časti nákladov na **pracovné náradie**, ktoré je potrebné na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami alebo na riešenie následkov mimoriadnej situácie. Uvedený príspevok sa poskytuje vo výške **95 % preukázaných nákladov** na pracovné náradie, najviac vo výške 40 Eur na jedno vytvorené pracovné miesto. O príspevok podľa § 50j, ktorý má byť poskytnutý z dôvodu riešenia následkov mimoriadnej situácie vyhlásenej v období od 1. mája 2010 do 23. septembra 2010 podľa zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, možno požiadať do **šiestich mesiacov odo dňa 23. septembra 2010**.

Novelou bola taktiež stanovená **minimálna doba trvania výkonu absolventskej praxe na 3 mesiace**. Absolventská prax je vykonávaná za účelom získania

Absolventská prax odborných zručností a praktických skúseností, pričom podľa pôvodnej právnej úpravy bola obmedzená iba hornou hranicou 6 mesiacov. Spresnilo sa tiež **obdobie skončenia zapracovania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie**. Z pôvodného znenia **§ 49a ods. 10 písm. j)** zákona o službách zamestnanosti nebolo zrejmé, od akého momentu po skončení zapracovania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie je poskytovateľ zapracovania povinný takéhoto uchádzača prijať do pracovného pomeru. Zmenou predmetného ustanovenia bol uvedený moment určený na deň nasledujúci po skončení zapracovania. Zároveň bolo novelou ustanovené, že ak zapracovateľ neprijme uchádzača do zamestnania podľa **§ 49a ods. 10 písm. j)** zákona o službách zamestnanosti, **novú dohodu o zapracovaní** môže zapracovateľ uzatvoriť až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa porušenia predmetného záväzku.

Chránené dielne Novela tiež precizovala ustanovenie **§ 56 ods. 1** zákona týkajúce sa **chránených dielní**. Ustanovenie sa spresnilo tak, že príspevok na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska sa bude poskytovať na uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím. Príspevok sa poskytne odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zaradení občana so zdravotným postihnutím do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Zároveň sa stanovil **minimálny rozsah pracovného času** zamestnanca, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, **na najmenej polovicu ustanoveného týždenného pracovného času**. Uvedený rozsah pracovného času je podmienkou poskytnutia príspevku. Novela tiež novým znením ustanovenia **§ 56a ods. 1** zákona o službách zamestnanosti upravila výpočet **maximálnej mesačnej mzdy** zamestnanca, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, z ktorej sa vypočítava výška príspevku poskytovaného zamestnávateľovi. Príspevok sa bude môcť opätovne poskytnúť až po uplynutí troch rokov odo dňa nasledujúceho po uplynutí dvoch rokov od začatia prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti, na ktorú bol príspevok poskytnutý.

Nadobudnutím účinnosti novely zákona bude **zrušený príspevok na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce** podľa **§ 51a** zákona o službách zamestnanosti. Výška **príspevku na dochádzku** sa po novom bude poskytovať v sume **preukázaných cestovných výdavkov**. Podľa platnej právnej úpravy je maximálna výška príspevku na dochádzku stanovená sumou 135 Eur v závislosti od ďalších okolností, napr. od vzdialenosti miesta výkonu zamestnania. Uvedená horná hranica poskytnutia príspevku ostane po účinnosti novely nezmenená, avšak žiadateľ bude zároveň povinný preukázať skutočné cestovné výdavky, do výšky ktorých mu bude príspevok poskytnutý. Príspevky podľa **§ 50e až § 50h** zákona o službách zamestnanosti, t.j. príspevok na podporu vytvorenia nového pracovného miesta, príspevok ku mzde zamestnanca, príspevok na podporu samostatnej zárobkovej činnosti, príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť v oblasti spracovania, sa budú poskytovať **najdlhšie do dňa 31. decembra 2010**. Príspevok podľa **§ 50d** zákona o službách zamestnanosti, t.j. príspevok na podporu udržania zamestnanosti, sa bude poskytovať **najdlhšie do dňa 31. decembra 2011**.

Novým znením **§ 54** zákona o službách zamestnanosti sa vytvorili predpoklady na realizáciu pilotných projektov na **overenie nových aktívnych opatrení** na trhu práce. Uvedené opatrenia schvaľuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a realizuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Predmetné projekty sú **financované zo štátneho rozpočtu** alebo zo zdrojov **Európskeho sociálneho fondu** a spolufinancované zo štátneho rozpočtu.

Zákonom č. 373/2010 Z. z. boli vykonané aj sprievodné **novelizácie zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi** v znení neskorších predpisov a zákona č. 49/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. **o službách zamestnanosti** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 311/2001 Z. z. Zákoník práce.

**Sprievodné
novelizácie**

Novela nadobudne účinnosť dňa 1. januára 2011, s výnimkou prechodných ustanovení podľa § 72o novelizovaného zákona a sprievodnej novelizácie zákona č. 49/2009 Z. z., ktoré nadobúdajú účinnosť dňa 1. decembra 2010. Usta-

novenie § 50j novelizovaného zákona, upravujúce príspevok na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie, nadobudlo účinnosť dňa 23. septembra 2010.

PRIPRAVUJE SA V NR SR – ZMENY V SOCIÁLNO M POISTENÍ

Z programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2010 - 2014 vyplýva záväzok **zreformovať odvodový systém**. V rámci predmetnej reformy by mala byť uskutočnená napr. revízia sadzieb poistného, presun odvodovej povinnosti na zamestnanca a zavedenie superhrubej mzdy s príslušným navýšením hrubej mzdy. Zaviest' by sa mal aj odvodový bonus za predpokladu fiškálnej neutrality a zohľadnenia dosahov na marginalizované skupiny. Vzhľadom na uvedené bol do NR SR dňa 24. septembra 2010 predložený návrh novely (ďalej len „návrh“ alebo „návrh zákona“) zákona č. 461/2003 Z. z. **o sociálnom poistení** v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Uvedený návrh predstavuje **čiasťkovú realizáciu** jednotlivých bodov uvedených v programovom vyhlásení.

V návrhu novely zákona o sociálnom poistení sa v súlade s cieľom **zjednotenia výberu odvodov a daní** definujú základné pojmy, osobný rozsah sociálneho poistenia a vznik a zánik sociálneho poistenia tak, aby jednotlivé základné pojmy a zásady boli kompatibilné s príslušnými daňovými predpismi.

Zárobková činnosť Platná právna úprava rozlišuje definovanie **zárobkovej činnosti** zvlášť na účely nemocenského a dôchodkového poistenia a zvlášť na účely poistenia v nezamestnanosti. Navrhované znenie sa od platnej úpravy výrazne odlišuje. Podľa neho by **zárobkovou činnosťou** mala byť zárobková činnosť podľa zákona o sociálnom poistení, pokiaľ **Nariadenie** Európskeho parlamentu a Rady 883/2004 **o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia** (ďalej len „nariadenie“) alebo medzi-

národná zmluva neustanoví inak, ďalej činnosť vyplývajúca z právneho vzťahu, ktorý zakladá **(1)** právo na príjem zo závislej činnosti podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z príjmov“) **alebo (2)** dosahovanie príjmu z podnikania a z inej zárobkovej činnosti podľa ust. § 6 ods. 1 a 2 zákona o dani z príjmov. Za zárobkovú činnosť v zmysle horeuvedeného by sa mala považovať aj taká činnosť, z ktorej **príjem nepodlieha dani z príjmov** z dôvodu zamedzenia dvojitého zdanenia alebo aj taká zárobková činnosť, z ktorej príjem nepodlieha dani z príjmov a ktorú vykonáva fyzická osoba na území SR, a na ktorú sa v právnych vzťahoch sociálneho poistenia uplatňujú predpisy SR podľa nariadenia alebo medzinárodnej zmluvy, ktorá má prednosť pred zákonmi SR.

Návrh novely odporúča pojmy zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba i zamestnávateľ upraviť v porovnaní s aktuálnou úpravou všeobecnejšie. Napríklad pri zamestnancovi zákon taxatívne vymenúva, koho možno za zamestnanca považovať. Navrhované znenie **ust. § 4** rozlišuje len dve varianty. **Zamestnancom podľa zákona o sociálnom poistení** by bola fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý jej zakladá **právo na pravidelný mesačný príjem zo závislej činnosti** podľa zákona o dani z príjmov, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. **Zamestnancom na účely dôchodkového poistenia** by bola aj fyzická osoba v právnom vzťahu, ktorý zakladá **právo na nepravidelný príjem zo závislej činnosti** podľa

Zamestnanec

zákona o dani z príjmov, okrem fyzickej osoby v právnom vzťahu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

VZNIK A ZÁNİK POISTENIA

V nadväznosti na navrhovanú novú definíciu pojmu zamestnanca a zosúladienie okruhu poistencov s okruhom platiteľov dane z príjmov zo závislej činnosti sa navrhuje **viazanie vzniku nemocenského poistenia**, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti **na vznik a zánik právneho vzťahu zakladajúceho právo na príjem** zo závislej činnosti.

Zánik poistenia SZČO

V súčasnosti povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie **samostatne zárobkovo činnej osobe vzniká** od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu **a zaniká** 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu. Návrh zákona predpokladá zmenu úpravy zániku predmetnej povinnosti samostatne zárobkovo činnej osoby. Zánik povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia by sa mal uskutočniť dňom, od ktorého by už táto osoba **nebola oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie zárobkovej činnosti**.

Dobrovoľné poistenie

Zmeny by sa mali prejaviť aj u dobrovoľne nemocensky a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osoby. V súvislosti so zmenami podmienok nároku na predčasný starobný dôchodok a jeho výplaty sa navrhuje **vylúčiť** možnosť poberania predčasného starobného dôchodku dobrovoľne nemocensky a dobrovoľne dôchodkovo poistenej osobe. Vzhľadom na uvedené by preto **dňom priznania predčasného starobného dôchodku** malo dôjsť aj k zániku

nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia takto dobrovoľne poistenej osoby.

Podmienky nároku na nemocenskú dávku by sa prijatím návrhu novely zákona mali sprísniť. Po zániku nemocenského poistenia počas obdobia trvania nároku na výplatu nemocenskej dávky by zamestnanec už nemal mať nárok na výplatu nemocenskej dávky. Súčasne sa navrhuje výrazné **skrátienie ochrannej lehoty** z platných 42 dní **na 7 dní**. Navrhované znenie vychádza z podobnej úpravy podľa zákona o službách zamestnanosti, podľa ktorej, ak uchádzač o zamestnanie požiadal o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie do 7 kalendárnych dní od skončenia zamestnania, zaradi sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie odo dňa nasledujúceho po skončení zamestnania. **Ochranná lehota** predstavuje lehotu, počas ktorej má zamestnanec v prípade vzniku dočasnej pracovnej neschopnosti nárok na nemocenské od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti.

Ochranná lehota by mala v zmysle navrhovaného znenia zaniknúť **vznikom nového nemocenského poistenia**, alebo aj vznikom nároku na výplatu starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku.

Za účelom **prechádzania neodôvodneného čerpania** finančných prostriedkov v prípadoch, ak poistenec nestratil príjem, ktorý by bolo odôvodnené nahrádzať dôchodkovou dávkou v období pred dovŕšením dôchodkového veku (všeobecne je dôchodkový vek určený na 62 rokov veku poistenca, zákon o sociálnom poistení však osobitne upravuje dôchodkový vek pre jednotlivé skupiny poistencov), sa navrhuje **podmieniť nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku skončením povinného dôchodkového poistenia**. Nová úprava sa navrhuje aj v oblasti valorizácie dôchodkov. S účinnosťou odo dňa **1. januára 2012** sa navrhuje **valorizácia jednotnou pevnou sumou** v závislosti od priemerneho medziročného rastu spotrebiteľských cien vo vzťahu k priemernej výške starobného dôchodku.

Ochranná lehota

Obdobie dôchodkového poistenia Ustanovenie § 60 zákona o sociálnom poistení upravuje **obdobie dôchodkového poistenia**. Podľa platnej právnej úpravy ním rozumieme tak obdobie **povinného dôchodkového poistenia** ako aj **dobrovoľného dôchodkového poistenia**, ak za tieto obdobia, okrem období uvedených v § 140 (napr. povinnosť platiť poistné na dôchodkové poistenie nevzniká poistencovi, ktorý poberá materskú), bolo poistné na dôchodkové poistenie zaplatené, pokiaľ zákon neustanovuje inak. Ak zamestnávateľ nesplnil povinnosť platiť a odvádzať poistné na dôchodkové poistenie, podmienka zaplataenia poistného na dôchodkové poistenie u zamestnanca sa považuje za splnenú. Z takto definovaného obdobia dôchodkového poistenia sa navrhuje **vylúčiť (1)** obdobie, za ktoré nebolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie, ak si povinnosti zamestnávateľa splnil poistenec za seba sám a **(2)** obdobie kalendárneho roka, v ktorom zamestnanec, ktorý má nepravidelný príjem, nedosiahol vymeriavací základ na platenie poistného na povinné dôchodkové poistenie.

VYMERIAVACÍ ZÁKLAD

Navrhovaná nová úprava **vymeriavacieho základu** predstavuje realizáciu snahy o priblíženie vymeriavacích základov na platenie poistného na sociálne poistenie a zdravotné poistenie k daňovému základu. Podľa súčasne platnej právnej úpravy je vymeriavací základ zamestnanca definovaný v **ust. § 138** zákona o sociálnom poistení ako **(1)** príjem zamestnanca za vykonanú prácu, ktorý podlieha dani z príjmov fyzických osôb a funkčný plat zamestnanca, ktorý je dočasne vyslaný na vykonávanie štátnej služby do cudziny, zamestnanca, ktorý vykonáva práce vo verejnom záujme v zahraničí a zahraničného spravodajcu Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie určený v eurách pred jeho prepočtom platovým koeficientom alebo objektivizovaným platovým koeficientom, **(2)** príjem zamestnanca, ktorý nepodlieha dani z príjmu fyzických osôb preto, že tak ustanovujú

predpisy o zamedzení dvojitého zdaenia, a podiel na zisku vyplatený obchodnou spoločnosťou alebo družstvom zamestnancovi bez účasti na základnom imaní tejto spoločnosti alebo družstva, **(3)** náhrada mzdy za dovolenku na zotavenie, náhrada mzdy za sviatok, náhrada mzdy pri prekážkach v práci.

Návrh zákona za **vymeriavací základ zamestnanca** považuje príjem vyplývajúci zo zárobkovej činnosti podľa **ust. § 3 ods. 1 písm. a)** a **ods. 2 a 3** s výnimkou príjmov, ktoré nie sú predmetom dane alebo sú od dane oslobodené podľa **ust. § 6 ods. 1 a 2** zákona o dani z príjmov. **Vymeriavací základ SZČO by mal ostať nezmenený.** S účinnosťou odo dňa 1. januára 2011 sa navrhuje aj **zjednotenie spôsobu určenia minimálneho a maximálneho vymeriavacieho základu.** V kalendárnom roku by sa na rozdiel od aktuálnej úpravy použil **jeden všeobecný vymeriavací základ**, a to vymeriavací základ platný za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, za ktorý sa poistné platí.

Určenie minima a maxima

V nadväznosti na predkladané zmeny v zákone o sociálnom poistení sa navrhuje aj **novelizácia zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení** v znení neskorších predpisov. Navrhuje sa **zrušiť povinnosť** sporiteľov, ktorí sa stanú poistencami podľa **ust. § 14 ods. 5** zákona o starobnom dôchodkovom sporení, **oznamovať** Sociálnej poisťovni svoje **rozhodnutie byť zúčastnený na starobnom dôchodkovom sporení.** Predložená novela navrhuje **automatický vstup do II. piliera.** Za týmto účelom sa navrhuje prechodné ustanovenie, ktoré by malo pre dotknutú osobu podľa **ust. § 14 ods. 5** zákona o starobnom dôchodkovom sporení taký následok, že štát za ňu bude platiť príspevky na starobné dôchodkové sporenie aj za obdobie pred 31. decembrom 2010 podľa právnej úpravy účinnej do dňa 31. decembra 2010.

Starobné dôchodkové sporenie

PRIPRAVUJE SA V NR SR - NOVELA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA

Návrh zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh novely“ alebo „návrh zákona“), reaguje na potrebu **zapojenia verejnosti do kontroly nakladania s verejnými prostriedkami a verejným majetkom**. V súvislosti so zmenou zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) sa navrhuje vykonať aj **novelizáciu súvisiacich právnych predpisov**, a to zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o slobode informácií“).

Účinnosť povinne zverejňovanej zmluvy

Návrh novely Občianskeho zákonníka sa týka predovšetkým ustanovení súvisiacich so zavedením povinnosti zverejňovania písomných zmlúv. Navrhovaným znením **ust. § 47a Občianskeho zákonníka** by malo byť upravené **nadobudnutie účinnosti** povinne zverejňovaných zmlúv. Uvedené zmluvy by podľa návrhu mali nadobudnúť účinnosť dňom **nasledujúcim po dni uverejnenia zmluvy**. Primárne by sa uvedené ustanovenie malo vzťahovať na zmluvy v zmysle navrhovaného **ust. § 5a zákona o slobode informácií**, čo však nevyučuje jeho aplikáciu aj na zmluvy, ktoré by sa pro futuro povinne zverejňovali podľa iného právneho predpisu. Neskoršie nadobudnutie účinnosti zmluvy si budú môcť účastníci zmluvy dohodnúť.

Zmluvy, ktoré budú uzavreté na účely odstránenia následkov mimoriadnej udalosti bezprostredne ohrozujúcej život, zdravie, majetok alebo životné prostredie, by mali byť **účinné aj bez zverejnenia**. Bez zverejnenia by mali byť účinné aj tie ustanovenia zmlúv, ktoré obsahujú informácie, ktoré sa **nesprístupňujú**. Uvedené však neznamená, že tým nevznikne povinnosť predmetné zmluvy uverejniť. Na tieto

zmluvy sa vzťahujú ustanovenia zákona o slobode informácií týkajúce sa povinného zverejňovania, čo však nebráni nadobudnutiu účinnosti zmlúv už pred ich zverejnením.

Ak sa povinne zverejňovaná zmluva **nezverejní do troch mesiacov** od uzavretia zmluvy alebo od udelenia súhlasu, pokiaľ sa na jej platnosť vyžaduje súhlas príslušného orgánu, navrhuje sa, aby platilo pravidlo, že **k uzavretiu zmluvy nedošlo**. Ak bola povinne zverejňovaná zmluva uzavretá na dobu určitú, ustanovenie, že zmluva trvá aj po uplynutí predmetnej doby, má byť podľa návrhu novely neplatné. **Neplatné** by mali byť aj ustanovenia zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, ktorej predmetom je záväzok na nepretržitú alebo opakovanú činnosť alebo záväzok zdržať sa určitej činnosti alebo strpieť určitú činnosť, ktoré **vyučujú možnosť vypovedať zmluvu**.

Neplatnosť zmluvy

Navrhuje sa, aby od povinne zverejňovanej zmluvy bolo možné podľa **ust. § 48a Občianskeho zákonníka odstúpiť bez uvedenia dôvodu** do desiatich dní odo dňa nadobudnutia účinnosti zmluvy. Na doručenie odstúpenia by sa však nemalo vzťahovať ustanovenie § 45 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého pôsobí prejav vôle (odstúpenia) voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Doručenie by malo prebiehať tak, že odstúpenie od zmluvy by sa zverejnilo takým istým spôsobom, akým bola zverejnená zmluva, pričom **okamihom zverejnenia by nastala fikcia doručenia**. Ak sa v zmluve dojedná odstúpenie pre prípad odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 48a Občianskeho zákonníka, malo by sa uvedené dojednanie považovať za neplatné.

Odstúpenie od zmluvy

Novelou sa navrhuje zmeniť aj niektoré ustanovenia **Obchodného zákonníka**. Doplnením **ods. 2 do ust. § 271 Obchodného zákonníka** by sa malo upraviť **zverejňovanie zmlúv označených ako dôverné**, resp. informácií, ktoré

Novelizácia Obchodného zákoníka

strany pri rokovaní o uzavretí zmluvy označili ako dôverné. Ak by uvedené informácie boli uvedené v zmluve, ktorá sa povinne zverejňuje podľa zákona o slobode informácií, predmetné informácie by sa podľa ust. § 271 ods. 2 Obchodného zákonníka nemali považovať za dôverné. Uvedená zmena je logickým riešením prípadného **obchádzania povinnosti zverejňovať zmluvy** tým, že by sa obsah zmluvy alebo jej časť označila za dôvernú. Od povinne zverejňovanej zmluvy, ktorá bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka, bude možné **odstúpiť** podľa ust. § 48a Občianskeho zákonníka. Uvedeným odstúpením od zmluvy nastanú **účinky zrušenia zmluvy ex tunc**, t.j. od uzavretia zmluvy.

Novela zákona o slobode informácií

Článkom III návrhu zákona by sa mal zmeniť zákon o slobode informácií. Zmeny sa majú týkať predovšetkým **zavedenia povinnosti zverejňovania písomných zmlúv**, ktoré uzatvára povinná osoba a ktoré obsahujú informácie, ktoré sa získali **za verejné prostriedky** alebo sa týkajú používania verejných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom právnických osôb zriadených zákonom, na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami Európskej únie (ďalej len „povinne zverejňované zmluvy“). **Povinnými osobami** podľa platného znenia zákona o slobode informácií sú (1) štátne orgány, (2) obce a vyššie územné celky, (3) právnické osoby, **alebo** (4) fyzické osoby. Jedná sa o osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, povinnými osobami sú však len v rozsahu uvedenej rozhodovacej činnosti. Predmetné subjekty by podľa návrhu novely mali **povinne zverejňovať zmluvy (1) v Centrálnom registri zmlúv**, ak účastníkom zmluvy je ministerstvo, iný ústredný orgán štátnej správy, verej-

noprávna inštitúcia a nimi zriadená rozpočtová organizácia alebo príspevková organizácia, **alebo (2) na webovej stránke** povinnej osoby, ktorá zmluvu uzatvára; ak táto osoba webovú stránku nemá, zmluva musí byť bezodplatne zverejnená v Obchodnom vestníku. Návrh zákona obsahuje aj výnimku z povinnosti zverejňovať zmluvy, ktorá by sa mala vzťahovať na (1) služobné zmluvy, (2) pracovné zmluvy a dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru, (3) zmluvy týkajúce sa burzových obchodov a ich sprostredkovania, (4) odplatné zmluvy týkajúce sa cenných papierov, (5) zmluvy uzatvárané v pôsobnosti Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, (6) zmluvy, ktorých účelom je zabezpečenie ochrany a bezpečnosti v miestach, kde sa vykonáva väzba alebo trest odňatia slobody a tiež na (7) ustanovenie zmluvy, ktoré obsahuje informáciu, ktorá sa podľa zákona o slobode informácií nesprístupňuje.

Podľa čl. III bodu 1 navrhovanej novely by povinná osoba mala na svojej webovej stránke **zverejňovať tiež objednávky služieb a tovarov** do desiatich pracovných dní odo dňa ich vyhotovenia, najneskôr však do 30 dní odo dňa ich zaplatenia. Z uvedenej povinnosti by mali byť vyňaté objednávky, ktoré súvisia s povinne zverejňovanou zmluvou, ktorá už nadobudla účinnosť. Povinnosť zverejnenia by sa tiež mala týkať **faktúr na služby a tovary**, a to do desiatich pracovných dní odo dňa ich doručenia povinnej osobe, najneskôr však do 30 dní odo dňa ich zaplatenia.

Účinnosť novely sa navrhuje odo dňa **1. januára 2011**. Ustanovenia navrhovanej novely by sa mali vzťahovať na povinne zverejňované zmluvy uzatvorenú po 1. januári 2011, na objednávku tovarov a služieb vyhotovenú po 1. januári 2011 a na faktúru doručенú alebo zaplatenú po 1. januári 2011.

PRIPRAVUJE SA V NR SR - ZMENY V OBLASTI OCHRANY VKLADOV

Dňa 1. júla 1996 nadobudol účinnosť zákon č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov, ktorý transponoval smernicu Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES o systéme ochrany vkladov zo dňa 30. mája 1994. Uvedená smernica bola upravená a doplnená smernicou 2009/14/ES (ďalej len „smernica“), pričom zmeny sa týkali úrovne krytia a výplatnej lehoty. Vzhľadom na potrebu transpozície smernice bol do NR SR dňa 24. septembra 2010 predložený návrh novely zákona o ochrane vkladov.

Účelom zákona o ochrane vkladov je úprava ochrany vkladov uložených v bankách a v pobočkách zahraničných bánk a úprava poskytovania náhrad za tieto vklady, ak sa stanú nedostupnými. Uvedeným zákonom bol zriadený aj Fond ochrany vkladov (ďalej len „fond“). Fond je zo zákona poverený zabezpečovaním a výkonom činností súvisiacich s ochranou vkladov fyzických osôb a zákonom vymedzených právnických osôb uložených v bankách a pobočkách zahraničných bánk, ktoré sú účastníkmi systému ochrany vkladov v SR, a to najmä (1) sústredovaním finančných príspevkov od bánk a pobočiek zahraničných bánk do fondu a nakladaním s týmito finančnými príspevkami, (2) poskytovaním náhrad za nedostupné vklady v bankách a v pobočkách zahraničných bánk v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom o ochrane vkladov a všeobecnými podmienkami vyplácania náhrad za zákonom chránené nedostupné bankové vklady.

Vklad Vkladom sa na účely zákona o ochrane vkladov rozumie **záväzok banky** alebo pobočky zahraničnej banky **voči fyzickej osobe alebo právnickej osobe** určenej týmto zákonom (ďalej len „vkladateľ“) na výplatu peňažných prostriedkov, ktoré banke alebo pobočke zahraničnej banky zveril vkladateľ pri bankovom obchode vykonanom vo svojom mene a na svoj účet alebo ktoré banka alebo pobočka zahranič-

nej banky prijala ako sumy platobných operácií alebo iné platby v prospech vkladateľa, a to vrátane úrokov a iných majetkových výhod spojených so zverením týchto peňažných prostriedkov.

Predmetným zákonom **nie je chránený** (1) vklad, ktorý podľa záznamov vykonaných bankou alebo pobočkou zahraničnej banky v jej informačnom systéme alebo vo vkladateľovom doklade o vkladovom vzťahu pred dňom, keď sa vklady stali nedostupnými, nie je vedený pre vkladateľa najmenej v rozsahu údajov o vkladateľovi, ktorými sú (a) meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia a adresa trvalého pobytu vkladateľa, ak je vkladateľom fyzická osoba, (b) názov, identifikačné číslo, ak je pridelené, a adresa sídla vkladateľa, ak je vkladateľom právnická osoba, ktorej vklady sú chránené týmto zákonom, ako aj označenie úradného registra alebo inej úradnej evidencie, v ktorej je táto právnická osoba zapísaná, a číslo zápisu do tohto registra alebo evidencie, (2) vklad na doručiteľa a zostatok zrušeného vkladu na doručiteľa, najmä vklad potvrdený vkladnou knižkou na doručiteľa, vkladovým listom na doručiteľa alebo pokladničnou poukážkou na doručiteľa, (3) podielový list, vklad potvrdený cennými papiermi, ktoré sú prijaté na obchodovanie na trh burzy cenných papierov, finančný nástroj, iný cenný papier alebo derivát prijatý obchodníkom s cennými papiermi alebo zahraničným obchodníkom s cennými papiermi na vykonanie investičnej služby a klientsky majetok chránený Garančným fondom investícií podľa osobitného zákona, (4) vklad vo forme dlhopisu, zmenky alebo šeku, (5) spoločný vklad, ak nie sú splnené podmienky podľa ust. § 3 ods. 2 písm. a), (6) vklad, ktorým je notárska úschova, ak nie sú splnené podmienky podľa ust. § 3 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane vkladov, (7) vklad, ktorý je vlastným zdrojom financovania banky.

Nedostupný vklad Vklad sa považuje za **nedostupný vklad, ak (1)** je uložený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, ktorá bola vyhlásená za neschopnú vyplácať vklady **alebo (2)** je uložený v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, v ktorej bolo pozastavené nakladanie s vkladmi v dôsledku rozhodnutia konkurzného súdu vydaného v konkurznom konaní podľa osobitného zákona, ak sa toto rozhodnutie stalo vykonateľným pred jeho vyhlásením. Podľa platnej právnej úpravy **za nedostupný vklad** chránený zákonom o ochrane vkladov **poskytuje fond** jednému vkladateľovi alebo inej osobe oprávnenej podľa predmetného zákona **náhradu v plnej výške tohto vkladu**. V uvedenom ust. § 9 ods. 2 zákona o ochrane vkladov sa navrhuje vykonať zmenu určením **hornej hranice poskytnutej náhrady** tým spôsobom, že fond by mal jednému vkladateľovi alebo inej oprávnenej osobe poskytovať **náhradu** vo výške nedostupného vkladu, **najviac však vo výške 100 000 Eur**.

Vyplácanie náhrad je upravené v ust. § 10 zákona o ochrane vkladov. Podľa súčasnej právnej úpravy je vyplácanie náhrad možné najneskôr do troch mesiacov od vyhlásenia banky Národnou bankou SR za neschopnú vyplácať vklady alebo od doručenia vykonateľného rozhodnutia súdu. Uvedená lehota však odporuje potrebe zachovávať dôveru vkladateľov a nespĺňa ich potreby, a preto bola v smernici skrátaná. **Vyplácanie náhrad** by preto malo byť ukončené **do 20 pracovných dní** od vyhlásenia alebo od doručenia vykonateľného rozhodnutia súdu. Fond bude mať však právo s predchádzajúcim súhlasom Národnej banky SR v odôvodnených prípadoch predmetnú **lehotu predĺžiť** najviac o 10 pracovných dní. Na rozhodovanie o predchádzajúcom súhlase by sa v zmysle navrhovaného nového znenia ust. § 10 ods. 2 zákona o ochrane vkladov nemal vzťahovať

všeobecný predpis o správnom konaní, t.j. zákon č. 71/1976 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, a ani osobitný predpis, ktorým je zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom v znení neskorších predpisov.

Základné krytie bolo pre vkladateľov stanovené už smernicou Európskeho parlamentu a Rady 94/19/ES. Súčasná **minimálna úroveň krytia** predstavuje sumu 20 000 Eur, pričom členské štáty majú možnosť individuálne stanoviť vyššie krytie. Aby si vkladatelia zachovali dôveru v systém a finančné trhy dosiahli väčšiu stabilitu, minimálna úroveň krytia by sa mala **zvýšiť na 50 000 Eur**. Odo dňa 31. decembra 2010 by sa krytie úhrnných vkladov každého vkladateľa malo stanoviť na **100 000 Eur**. Ako vyplýva zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/14/ES, na všetkých vkladateľov by sa mala uplatňovať **rovnaká úroveň krytia** bez ohľadu na to, či euro je alebo nie je menou členského štátu. Členské štáty, ktoré nie sú v eurozóne, by však mali mať možnosť zaokrúhliť sumy, ktoré sú výsledkom prepočtu, bez toho, aby ohrozili rovnocennú ochranu vkladateľov.

Novým prvkom v smernici je povinnosť členských štátov pravidelne **overovať funkčnosť systémov ochrany vkladov**, ktorá sa premietla aj do návrhu zákona a Národnej banke Slovenska je uložená povinnosť v predstihu informovať Fond ochrany vkladov o skutočnostiach, ktoré by mohli viesť k vyhláseniu banky za neschopnú vyplácať vklady.

Okrem zákona o ochrane vkladov sa **zmeny navrhujú aj v zákone č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách** v znení neskorších predpisov a v zákone č. 400/2009 Z. z. **o štátnej službe** v znení neskorších predpisov. **Účinnosť** navrhovaných zmien by mala byť **stanovená na 31. december 2010**.

Výška krytia

ULC ČARNOGURSKÝ LAW FIRM

Bratislava - Slovensko   **Brescia - Taliansko**
Tvarožkova 5, P.O. Box 21   Via Val Giudicarie 4
814 99 Bratislava, Slovensko   251 23 Brescia, Taliansko
Tel.: +421-2-5720 1717   Tel.: +39-030-221 932 33
Fax: +421-2-5720 1777   Fax: +39-030-221 932 02
Skype: ulcbratislava   Skype: ulcbrescia
E-mail: office@ulclegal.com   E-mail: brescia@ulclegal.com

Kyjev - Ukrajina
172 Gorkogo St., Suite 1316
031 50 Kyjev, Ukrajina
Tel.: +380-44-521 21 10
Fax: +380-44-529 17 32
Skype: ulckyiv
E-mail: kyiv@ulclegal.com

www.ulclegal.com

Informácie uvedené v bulletine ULC Čarnogurský PRO BONO nie sú poskytovaním právnych rád. Nemožno z neho odvodzovať žiadne práva a povinnosti. Materiál obsiahnutý v tomto dokumente je informatívnej povahy a aplikácia vyššie uvedených informácií bude vždy špecifická v závislosti od konkrétnych okolností prípadu. Z uvedených dôvodov pri konkrétnych právnych riešeniach preto vždy odporúčame konzultácie. I keď je bulletin ULC Čarnogurský PRO BONO zostavovaný s maximálnou starostlivosťou, advokátska kancelária ULC Čarnogurský nepreberá zodpovednosť za prípadné chyby či nepresnosti, ani za akékoľvek škody vzniknuté z aktivít konaných na základe informácií uvedených v tomto dokumente.

Obsah bulletinu ULC Čarnogurský PRO BONO nie je možné využívať pre účely zisku, ponúkať svojim klientom ako svoj vlastný alebo publikovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu spoločnosti ULC Čarnogurský s.r.o. V prípade záujmu o ďalšie informácie alebo o poskytnutie individuálneho poradenstva či konzultácií nás neváhajte kontaktovať.

V prípade, že naďalej nechcete byť adresátom tejto služby, kontaktujte nás na e-mailovej adrese probono@ulclegal.com. Ďakujeme.

V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte, prosím, Mgr. Paulínu Ondrášikovou: ondrasikova@ulclegal.com alebo Mgr. Tomáša Škrinára: skrinar@ulclegal.com.

© ULC Čarnogurský, 2010